

L²_AWA J²¹_{AAN} C²_{WA}NUU²¹
CoON¹³ J_E¹¹

EL VENADO Y EL SAPO

por

Feliciano Villar R.

Edición de prueba en
la lengua de
San Juan Quiotepec

20 emplejares

Febrero 1972

Coon²¹ la² taain²¹² jaain²¹

cwa²nuu²¹ coon²¹ juu²¹ la²

cwii²¹. Joon² doo²¹² ni²tyiín¹²

jaain²¹ je². Jo¹ cwaafín¹² ni²

cón² cwa²nuu²¹ dó². Ni²ga² · o¹o²

tya¹ je² dó².

—La² jo¹ cwaafín¹² co'on²¹.

·o¹o² mo'o²¹ jni²: ni²ji'in²¹ ·in²

je² dó².

—Jo¹ níi³ ·iin²¹² ta² gó²

·né²: ni²jin² cwa²nuu²¹ ni²·²·¹²

·in² je² dó².

—'A&i¹² jo¹ tsaaf¹² 'o'o²¹
jna² laf²u² ni²jin² 'in² je² dō²
si²±'±¹² cwa²nuu²¹. wa² la±'±²¹
coon²¹ co²goon¹³ né² duu¹³ 'iin²¹²
lii¹: ni²jin² je².
La² doo²¹² ni²st²±'±¹²
cwa²nuu²¹. Tsa²'goo²¹o² tsf¹
cwa²nuu²¹. Lii² laa²¹ jo¹ tsaaf¹²
tsii³ je² t±'±² jai² tya¹
i²no² ni²lai² cwa²nuu²¹.
—Goo²¹² ga²jøø²duu¹²:
ni²st²±'±¹² mo²ga²jná².

Joon² dō² ni²ngoo¹² cwa²nuu²¹
ni²nga²nee¹f² tsá² tya'a¹.

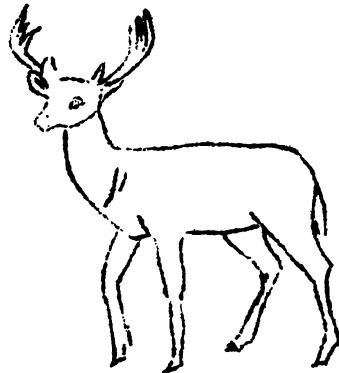
Ni²sí²í'í¹² ji²leei.²¹ 'in² joo.²¹
wa'a² 'in² 'aaí¹²gí² ti² jo¹
tsaaí¹²tsí¹ je.². Lííí²
ji²leei.²¹ mít³² ji²leei.²² cwa²
ji²leei.²¹ joo.²¹. Jmaai.¹³ 'in²
la² 'ii²¹² ni²nga²nee¹² cwa²nuu²¹
tsá² tya'a¹.

Joon² 'in² je.² dō²gí²
ni²nga²nee¹² tsá² tya'a¹. Jmaaf¹³

ji² leei^{.21} ·yiia^{.3} ji² leei^{.21}

joo^{.21} mi^{.2}. Joo^{.21} la² ·ii^{.212}

ni²nga² ·neé^{.12} ·in² je^{.2} dó².

Joon² mo² ni²tyiiá^{.12} cwa²nuu^{.21}.

—Ga² jøø²duu^{.12} ·e² la² juú³

ni²l² dó² :: ni²ji^{.1}in^{.21}.

—Jo¹ ·ee^{.212} l²g²: jin^{.2}

je² dō² wa²na² to² joon²

ga²ñi¹i²¹. 'Woof² duu¹² tsá² tyiia²¹²

nee² duu¹³.

Joon² ni²ga²'wooi¹ 'in² joo²¹

mi² dō². Ni²ga²'wooi¹. 'Yiia³

dō²gá² ni²ji'in²¹:

---'In² joo²¹ jmeei¹ lí²lí²

'in² cwa²nuu²¹ wa²na² sá²na²coon¹³

'f² 'i²coo²¹².

Ee²¹² mo² ni²ga²ni² cwa²nuu²¹

'e² 'wooi¹ 'in² 'yiia³ dō²

coon²¹tf¹ ni²cwiin¹o² coon¹³ tsá²

tya'a¹. oo²¹ mi²g² ni²ga²·wooi¹
ga²·øø²¹ tya'a¹. Ni²cwiin¹ tya²
fo²o¹. i²cwiin¹ coon²¹tif²³²
coon¹³ tsá² tya'a¹. Tsu² jo¹ e²
if² juú³ joon²g². Joon² l²f²l²
tsa²·goo²¹ tsí¹. L²f² laa¹²
l²f²l² jo¹ tsaaí¹² tsii³ ·in²
je² do² ni²l²f². Ni²l²²¹² la²
do² joon² cwa²nuu²¹ ni²s²g²·²¹
·in² je² do² tún².
---'Aai¹² 'iin²¹²na² cooi²¹²goo¹³
coon²¹g² tún². Né²duu¹³ ·iin²¹²

līi¹ ni² ji'in²¹. Puesto i² coo²¹²
nē² ūuu¹³ iin²¹² jee¹² g² yee²¹
e³ t² yuu³ dō²: ni² jin²
cwa² nuu²¹ ni² s² t² i² in² je¹² dō².

Aa³ mo² ga² jná² joon²
ni² ga² tyilia² in² cwa² nuu²¹ s² t² i²
in² je¹² dō².

--Ga²moo³²duu¹² 'e² la² juú³

ni²ga²sík²³² dō².

Tsi²fuu²¹ ni²ngoó¹² je²

ni²nga²ne²i¹i²¹ gai¹g² ru²i¹i¹.

Joon² ga²t² gaai²¹. li²¹² dō²g²

ga²jaan¹ jiin¹³ 'wii²¹² doo²¹².

Joon² s²k²'k¹² cwa²nuu²¹,

--Joo²duu¹³ 'iin²¹² jee¹²g²

'yee²¹. Lii² mi² 'oo³ joon²

ga²cwiin¹o²¹ joon² nō²: ji'in²¹.

(Pe¹ na²sík²¹o² 'in²

je² : u²i¹ dó²: --Jaain²¹ 'nu²
cwa² ni¹i¹ tún² tsa² t²¹
jaain²¹ 'nu²g² cwa²ni¹i¹ ca² t²
yuu³ t²¹. Lii² mi² 'oo³
'wii²¹² dó² jo¹ 'ee²¹² li²
'si²¹² 'nu²g² 'oo²o² ni²s²i²'si²¹
'in² nga²cwa² tún² tsa² t²¹
dó². Coon²¹ ca² taa²¹² joon²g²'si²¹
mi² 'oo² 'in² no² 'nu²g² 'oo²¹o¹
s²i²'si²¹ 'in² nga²cwa² t² yuu¹³
t²¹, Tsu² nee²duu¹³ xia²¹
ni²jo² cwa²nuu²¹ t² jai² sa²

juú³ 'aaí¹² cwiin¹ín²: ji'in²¹.

Léé² té² tsí¹ je'². 'E² jo¹

jai'² cwiin¹ je'² coon²¹ la²

nee²¹mo². Léé'í² la² doo²¹²

ni²séé²¹mo² 'í²coo¹ coon¹³

cwa²nuu²¹.)

Joon² mo² ga²,oo² 'in² je'²

tyiín¹² 'wii²¹² dó² cwa²nuu²¹

ga²cwiin¹o² jón². Cwiin¹ 'aa¹²mo²

ga²ngoo¹². Na² cu'un³ 'yee²¹na²

lááfí². 'L² jo¹ mo² tyiiá²gá² tún²

tsa^{•2} 'e² doo²¹² ni²ga² 'oo¹ 'in²

je^{•2} dō² ca² tún² tsa^{•2} dō².

Joon² coon²¹ 'iin^{•13}g‡² tun²

cwiin¹ ngoō¹² tún². Tsai^{•2}

cwiin¹ l‡‡² l‡². Laá¹² 'e² ja^{•2} mo²

'in² li³i^{•131} 'in² je^{•2} no², l‡‡í²,

Joon² jo¹ 'ee²¹² l‡² '‡‡i²¹²

doo²¹² ni²ga² 'oo¹ 'in² je^{•2} dō²

t‡² yea^{•13} t‡‡²¹ doo²¹² ni²ga² 'oo¹.

Joon² jo¹ mo² 'yee³mo²g‡² cwa²nuu²¹

tsu² ga² 'wo²o^{•1} tya²fo^{•o²¹}

tsa² 'go²¹ tsf¹. L‡‡f²

laa¹² jo¹ tsaaf¹² tsii³ 'in² je¹²

nō². Laε¹² la² noō² ni² lātī²

·i²nō² lātī². ·Aá¹²mo²gī² jo¹

ngaf¹ jnēé² ·nō² lātī².

Jiin¹³ joon² sá² li² lātī²¹

wa'a² fiin¹³ ca²na²nō² wa²lii²¹ii¹³

coon²¹ ·e² jo¹ tsaaf¹² tsii²¹².

Tsu² xu² joon² ·e² tyuu²¹²gī².

·F²la²joor² lī² ce²ji²leei²¹ tsá²

wa'a²¹ lātī² jo¹ tsaaf¹² tsí¹ tsá²

ru²i¹i¹ tsu²xu² 'in² lātī¹² ·gō²gī²

dō² 'in² tyuui²¹gī² la² joon²

l^é² wa'a² lii²¹i.³¹ coon²¹ 'e²
jo¹ tsaaí¹² tsii.²¹². E² la²
joon² ni² l^é² cwa² nuu²¹. Laá¹²xu²
'i²nó² ga² l^é¹o² jna² 'aá¹²mo²
mo² l^é²na² jo¹ tsaaí¹² tsii³
'ii²¹ 'e² joon² 'aá¹²mo² jo¹
tseein¹ wa'a² 'é² tsii.²¹² 'e²
jo¹ tsaaí¹² tsii.²¹² tsu² la²
joon² l^é².